

Autorska koncepcja
funkcjonowania
Gminnego Ośrodka Kultury
w Zaniemyślu

Katarzyna Kicińska-Pajchrowska

„Powiada się, że rzeczy zmieniają się z czasem. Prawda jest taka, że to my musimy je zmienić”.

Andy Warhol
artysta i promotor wydarzeń kulturalnych

MISJA

Ośrodek Kultury – centrum życia społecznego mieszkańców

Podstawowym celem działalności Gminnego Ośrodka Kultury jest **organizowanie działalności kulturalnej na terenie Gminy Zaniemyśl**. Ośrodek upowszechnia kulturę poprzez podejmowanie działań, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb kulturalnych ludności, głównie mieszkańców Gminy, w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.

Oferta Gminnego Ośrodka Kultury odpowiadając na zapotrzebowanie jego odbiorców powinna zawierać zarówno elementy edukacyjne kształtujące świadomego odbiorcę kultury wysokiej jak i zaspokajać ludyczną naturę człowieka proponując mu łatwo przyswajalną formę rozrywki.

Fundamentem misji jest otwartość. Instytucja kultury nie może pomijać, w miarę swych organizacyjnych możliwości, żadnej sfery aktywności kulturalnej i artystycznej. Powinnością Instytucji kultury winno być wzmocnianie i kierowanie do szerokiego grona odbiorców wytworów kultury. Jako instytucja wspierająca i otwarta nie tylko na formy sprawdzone i zorganizowane, ale też projekty alternatywne będące autorskimi inicjatywami mieszkańców, wynikającymi z ich potrzeb, ekspresji, zainteresowań i pasji.

KONCEPCJA ROZWOJU

Gminny Ośrodek Kultury w Zaniemyślu potrzebuje twórczej wizji, konsekwencji działań oraz współpracy ze środowiskiem lokalnym. Współczesna instytucja kultury powinna funkcjonować w świadomości społeczeństwa jako miejsce otwarte (dosłownie i w przenośni), odpowiadająca na ich potrzeby ale też kształtująca ich postawy.

Po objęciu stanowiska zamierzam:

- przeanalizować sytuację finansową i organizacyjną i instytucji
- dokonać ewaluacji istniejących projektów
- skalibrować proporcje między wydarzeniami o charakterze stricte masowym a edukacją i animacją kulturalną

Następnie, realizując autorską koncepcję planuję:

- stworzyć program i podjąć działania realizacyjne (przy współpracy z lokalnymi liderami organizacji pozarządowych)
- opracować plan merytoryczny i finansowy na rok 2022 oraz na lata 2022-2025
- poszerzyć wachlarz pozyskiwania środków (konkursy MKiDN, dotacje, sponsorzy)

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE KONCEPCJI PROGRAMOWEJ, ORGANIZACYJNEJ I FINANSOWEJ

CELE STRATEGICZNE KONCEPCJI PROGRAMOWEJ

1. Gminny Ośrodek Kultury jako miejsce inspiracji i prezentacji wartościowych działań, wydarzeń, imprez kulturalnych i rozrywkowych.
2. Gminny Ośrodek Kultury jako miejsce spotkań. Tworzenie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne i tradycje.
3. Promocja Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminy Zaniemyśl. Wspieranie działań z zakresu turystyki i rekreacji.
4. Rozwój infrastruktury, zasobów technicznych i kadrowych na cele kulturalne.
5. Aktywne działanie Gminnego Ośrodka Kultury na rzecz dostępności cyfrowej i niwelowanie barier wykluczenia cyfrowego mieszkańców.

CEL STRATEGICZNY 1

Gminny Ośrodek Kultury jako miejsce inspiracji i prezentacji wartościowych działań, wydarzeń, imprez kulturalnych i rozrywkowych.

Cele operacyjne:

- ustabilizowanie i podniesienie **jakości działań kulturalnych**, wykorzystanie potencjału twórczego GOK
 - podniesienie **jakości wydarzeń rozrywkowych**, rozwój potencjału imprezy priorytetowej „Zaniemyskie Bitwy Morskie”
 - **rozwój działań edukacyjnych i animacyjnych** na rzecz edukacji kulturalnej mieszkańców
-

CEL STRATEGICZNY 2

Gminny Ośrodek Kultury jako miejsce spotkań. Tworzenie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne i tradycje.

Cele operacyjne:

- umożliwienie mieszkańcom **realizacji swoich zainteresowań** i potrzeb poprzez tworzenie zespołów i grup zainteresowań oraz innych form uczestnictwa w kulturze, tworzenie „pomostu międzypokoleniowego” oraz „pomostu międzykulturowego” asymilującego mieszkańców innych narodowości
 - opracowanie skutecznych sposobów przywrócenia i **dbania o lokalne dziedzictwo historyczne** - przy ścisłej współpracy z lokalnym środowiskiem – organizacjami pozarządowymi, instytucjami
-

CEL STRATEGICZNY 3

Promocja Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminy Zaniemyśl. Wspieranie działań z zakresu turystyki i rekreacji

Cele operacyjne:

- opracowanie **skutecznych sposobów promocji Zaniemyśla** i okolic poprzez wykorzystanie jego walorów historycznych, przyrodniczych i turystycznych - przy ścisłej współpracy z samorządem i lokalnym środowiskiem – organizacjami pozarządowymi, instytucjami
- opracowanie i wdrożenie **skutecznej promocji działań realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury**, w celu dotarcia do jak największej liczby osób

CEL STRATEGICZNY 4

Rozwój infrastruktury, zasobów technicznych i kadrowych na cele kulturalne.

Cele operacyjne:

- poprawa jakości bazy lokalowej i wyposażenia techniczno-sprzętowego
- rozwój kompetencji pracowników,
- wzrost stopnia samofinansowania, rozszerzenie zewnętrznych źródeł finansowania

CEL STRATEGICZNY 5

Aktywne działanie na rzecz dostępności cyfrowej i niwelowanie barier wykluczenia cyfrowego mieszkańców.

Cele operacyjne:

- wdrożenie nowoczesnych działań cyfrowych umożliwiających lepszy dostęp do kultury, spełniających wymogi Ustawy o Dostępności Cyfrowej
- podejmowanie działań mających na celu niwelowanie barier wykluczenia cyfrowego mieszkańców.
- Promowanie równowagi między cyfrowym i bezpośrednim uczestnictwem w kulturze.

KONCEPCJA PROGRAMOWA GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W ZANIEMYŚLU

Prezentowana koncepcja programowa GOK w Zaniemyślu skupia się na osiągnięciu celów strategicznych:

1. Gminny Ośrodek Kultury jako **miejsce inspiracji i prezentacji wartościowych działań**, wydarzeń, imprez kulturalnych i rozrywkowych.
2. Gminny Ośrodek Kultury jako **miejsce spotkań**. Tworzenie poczucia wspólnoty i tożsamości lokalnej, dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne i tradycje.
3. **Promocja Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminy Zaniemyśl**. Wspieranie działań z zakresu turystyki i rekreacji.
4. **Rozwój infrastruktury**, zasobów technicznych i kadrowych na cele kulturalne.

Przyporządkowane im cele operacyjne będą realizowane poprzez konkretne programy.

Koncepcja programowa Gminnego Ośrodka Kultury w Zaniemyślu na lata 2022-2025 uwzględnia istniejące już działania przy jednoczesnym, stopniowym, wprowadzeniu nowych programów.

PROGAMY

„Twórczo w GOK” – wzrost liczby i atrakcyjności wydarzeń kulturalnych w instytucji, poszerzenie obecnej oferty działań kulturalnych o koncerty, spotkania, zajęcia cykliczne, warsztaty tematyczne,

Przykładowy sposób realizacji:

„Kultura dla ucha” – organizacja cyklicznych koncertów artystów solowych z Polski i zagranicy, niskobudżetowych, prezentujących autorską muzykę,

„Kultura dla oka” – organizacja wieczorów kinowych we wnętrzu GOK, w połączeniu z dyskusyjnym klubem filmowym, organizacja wystaw fotograficznych,

„Kultura dla duszy” – cykl spotkań rozwojowych, poszerzających horyzonty, spotkania z inspirującymi ludźmi.

„Zaniemyśl żyje kulturą” – wydarzenia o charakterze rozrywkowym i animacyjnym na rzecz mieszkańców. **wzmocnienie organizacyjne** i wzrost atrakcyjności imprez flagowych: „**Zaniemskie Bitwy Morskie**” oraz **Dożynki**, ożywienie muszli koncertowej poprzez organizację wydarzeń o charakterze rekreacyjnym (wieczory taneczne, zabawy dla dzieci),

Przykładowy sposób realizacji:

„**Lato w Zaniemyślu**” - powrót do idei wieczornych potańcówek oraz ożywienie terenów muszli oraz plaży głównej poprzez organizację małych wydarzeń o charakterze rekreacyjnym

„**Nasza wspólna mała ojczyzna**” – wsparcie inicjatyw lokalnych sołectw poprzez współorganizację małych festynów w Gminie Zaniemyśl

„Pole do popisu” – organizowanie **wydarzeń wspomagających ruch amatorski** oraz twórczość artystyczną, rozbudowa oferty zajęć cyklicznych dla dzieci i młodzieży

Przykładowy sposób realizacji:

„**Artyści w czasie wolnym**” - oferta półkolonii letnich i zimowych dla dzieci ze Szkoły Podstawowej

„**Małymi kroczkami w kulturę**” – oferta zajęć i wydarzeń skierowana do najmłodszych mieszkańców (zajęcia sensoplastyki, teatrzyki dla dzieci w wieku 0-3)

„**Odnajdź swoją pasję**” – oferta zajęć wspierających ruch amatorski dla dorosłych pod opieką wykwalifikowanych nauczycieli

„Tradycja i Historia są w nas” – we współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami (Biblioteka Publiczna Gminy Zaniemyśl, Stowarzyszenie „Wuchta Wiary”, Stowarzyszenie Zwycięzcy "Grupa Motocyklowa Czerwone Lwy Zaniemyśl", Stowarzyszenie „Ziemia Zaniemyska", Koło Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Koło Związku Rencistów, Emerytów i Inwalidów, Emerytów ZNP, OSP i ZHP, Rad Sołeckich, koło myśliwskie, PZW- Zaniemyśl oraz szkół i przedszkoli w Zaniemyślu, Śnieciskach, Czarnotkach i Pigłowicach) wsparcie dla działań **upamiętniających ważne wydarzenia historyczne** i propagujących szacunek dla historii, dbałość o pamięć historyczną, promocja i rozwój Izby Pamięci w Zaniemyślu, wsparcie i promocja działań Zespołu folklorystycznego "LUTNIA i Kół Gospodyń Wiejskich w Jeziorach Wielkich, Zwoli i Lubonieczku.

„Zaniemyska Ścieżka Edukacyjna” – we współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz Instytucjami kultury opracowanie skutecznych **sposobów promocji Zaniemyśla i okolic** poprzez wykorzystanie jego walorów historycznych, przyrodniczych i turystycznych.

Wykorzystanie potencjału „Szlaku hr. Edwarda Raczyńskiego”, Wyspy Edwarda oraz Średzkiej Kolei Powiatowej.

„Kulturalna Wymiana Zdań” - – budowanie wizerunku GOK poza Gminą Zaniemyśl, **wspieranie współpracy między instytucjami kultury** w powiecie (wymiana artystów, promocja lokalnych zespołów), prowadzenie akcji promocyjnej działań skierowanych do mieszkańców, niskobudżetowe wydawnictwo cykliczne promujące działania instytucji oraz twórczość lokalną, stworzenie strony internetowej instytucji oraz zaistnienie w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, Twitter).

„Siła w stabilizacji” – w celu **sprawnego funkcjonowania instytucji**, skutecznej realizacji celów strategicznych i operacyjnych, możliwości odpowiadania na potrzeby mieszkańców oraz udzielania wsparcia dla inicjatyw potrzebny jest **stabilny rozwój infrastruktury, zasobów technicznych i kadrowych** poprzez inicjowanie i zacieśnienie współpracy ze środowiskiem lokalnym, samorządem, organizacjami, przedsiębiorcami, modernizację obiektów kultury i doposażenie sprzętowe, rozwój struktury organizacyjnej i wprowadzenie modelu funkcjonowania i partycypacji.

PRIORYTETOWE PROJEKTY – CELE, ROZWÓJ ORAZ FINANSOWANIE

„Zaniemyskie Bitwy Morskie” - Impreza organizowana dla podtrzymania tradycji historycznej sięgającej roku 1819, kiedy to hr Edward Raczyński organizował na jeziorze "bitwy wodą i na wodzie", walki okrętów – wystrzałów armatnich połączone z całonocnymi zabawami. Celem imprezy jest integracja społeczeństwa, przybliżenie postaci świata artystycznego, sportu i rozrywki.

Istotą rozwoju wydarzenia jest **wprowadzenie równowagi pomiędzy jej charakterem masowym a funkcją podtrzymywania tradycji historycznej**. Impreza w chwili obecnej doskonale zaspokaja potrzeby w zakresie rozrywkowym (zapraszane gwiazdy oraz występy artystyczne stanowią dużą atrakcję dla uczestników). Potencjał jaki dostrzegam dla rozwoju wydarzenia usytuowany jest w jego wartości historycznej. Impreza, aby nie miała charakteru typowego „dnia miasta” powinna skierować uwagę odbiorcy także na postać hr Edwarda Raczyńskiego. Wzbogacenie programu o element edukacyjny spowoduje otwarcie się na nowego odbiorcę. Jednocześnie należy zadbać o utrzymanie obecnego statusu imprezy wzmacniając ją w zakresie organizacyjnym.

Finansowanie: środki własne gminy, sponsoring, wpływ z biletów

„Dożynki Gminno-Powiatowe i Święto Chleba” – Impreza adresowana nie tylko do rolników, jako hołd za ich pracę, ale również do mieszkańców Gminy.

Dożynki jako wydarzenie silnie zakorzenione w naszej kulturze ma wielką wartość edukacyjną dla zachowania tożsamości kulturowej. **Daje możliwość prezentacji dorobku instytucji kultury oraz ma potencjał do angażowania mieszkańców w życie publiczne.** Warto, wykorzystując potencjał turystyczny, włączyć w program prezentację lokalnego bogactwa w postaci unikalnych talentów mieszkańców oraz wyjątkowych miejsc Gminy Zaniemyśl.

Finansowanie: środki własne gminy, sponsoring

PROJEKT AUTORSKI – CELE, IDEA ORAZ FINANSOWANIE

„**Zamyślić się w Zaniemyślu**” – to w założeniu cyklicznie organizowane wydarzenie w postaci **koncertów muzyki klasycznej**, odbywające się na terenie Wyspy Edwarda.

Impreza o charakterze popularyzatorskim, koncerty w wykonaniu zarówno wybitnych i uznanych artystów z Polski i zagranicy, jak również przedstawicieli młodego pokolenia.

Celem imprezy jest:

- edukacja kulturalna w postaci promocji i **propagowania muzyki klasycznej** w wirtuozowskim wykonaniu wśród mieszkańców Gminy Zaniemyśl,
- ukształtowanie wizerunku **Zaniemyśla jako ośrodka działań twórczych** o wysokich walorach artystycznych,
- pozycjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury w Zaniemyślu jako jednej z **kluczowych instytucji oświatowo-kulturalnej w regionie**.

Naczelną ideą wydarzenia jest przełamywanie uprzedzeń do muzyki klasycznej przy jednoczesnym zachowaniu jej nieodłącznych wartości i zapewnieniu lepszemu zrozumieniu muzyki.

Finansowanie: środki własne, dotacja z MKiDN, sponsoring

Ponadto, zgodnie z wytyczoną misją, Gminny Ośrodek Kultury ma **podejmować działania, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb kulturalnych ludności**, w związku z tym pojawią się kolejne propozycje, które będąc wynikiem potrzeb mieszkańców będą realizowane w miarę możliwości finansowych instytucji.

KONCEPCJA ORGANIZACYJNA

GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W ZANIEMYŚLU

Strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Kultury wyznacza Statut i Regulamin Organizacyjny, Kodeks pracy oraz standardy międzyludzkich relacji w duchu poszanowania praw i godności człowieka. Gminny Ośrodek Kultury, jego dyrekcja i pracownicy powinni być gwarantami tych standardów.

Obecnie struktura organizacyjna nie jest bardzo rozbudowana ze względu na zasób kadrowy instytucji. W związku z planowanym rozszerzeniem działań zostanie nawiązana **współpraca ze specjalistami z różnych dziedzin**, w zależności od zapotrzebowania, którzy zostaną zatrudnieni na umowy zlecenie. Jednocześnie zapotrzebowanie na kadrę może zostać zaspokojone poprzez przystąpienie do programu Narodowego Centrum Kultury „**Praktykuj w kulturze**”, umożliwiającego studentom i absolwentom zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego, a instytucji pozyskanie współpracowników.

Model zarządzania, przyjęty do realizacji celów strategicznych będzie opierał się na „**zarządzaniu projektowym**” będącym procesem, w trakcie którego osoba kierująca projektem przeprowadza celowe planowanie i kontrolowanie zadań wchodzących w skład projektu oraz dokonuje odpowiedniej alokacji przydzielonych do realizacji projektu środków, posługując się przy tym odpowiednimi technikami i metodami, aby osiągnąć narzucone wymagania w określonym terminie i po wyznaczonych kosztach. Poprzez alokację środków należy tutaj rozumieć odpowiednio: zasoby ludzkie, zasoby finansowe oraz wyposażenie.

Zarządzanie w Gminnym Ośrodku Kultury ma charakteryzować transparentność, racjonalna gospodarka finansowa, komunikatywność celowość oraz otwartość na dialog.

KONCEPCJA FINANSOWA

GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W ZANIEMYŚLU

Budżet Gminnego Ośrodka Kultury konstruowany jest w oparciu o:

- wpływy z własnej działalności,
- dotacji z budżetu państwa,
- wpływów z najmu i dzierżawy składników majątku,
- spadków, zapisów i darowizn od osób fizycznych i prawnych,
- innych źródeł

Celem strategicznym koncepcji finansowej jest **podwyższenie poziomu samofinansowania** Gminnego Ośrodka Kultury oraz **pozyskiwanie środków poza dotacją podmiotową organizatora instytucji**. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- **trzymanie dyscypliny finansowej** – tworzenie realnych planów i kosztorysów wydarzeń, perspektywiczne konstruowanie budżetu.
- **gromadzenie danych w bazie cen materiałów i usług** – stworzenie bazy cen usług i materiałów wykorzystywanych do bieżącej działalności umożliwiającą monitorowanie ponoszonych kosztów,
- wypracowanie **modelu szacowania wartości zamówień** i udzielania zamówień nie objętych obowiązkiem stosowania PZP.
- **rozwój istniejących oraz wprowadzenie nowych usług i produktów** GOK mogących stanowić uzupełnienie przychodów poprzedzonych odpowiednią analizą rentowności
- **pozyskiwanie środków poza dotacją główną**: środki unijne, mecenat państwowy, prywatny oraz sponsorzy

Gminny Ośrodek Kultury będzie w wyniku bieżącego monitoringu zewnętrznych źródeł finansowania podejmował działania na rzecz ich pozyskania. W zależności od podejmowanych inicjatyw i w kontekście infrastrukturalnych planów modernizacyjnych będzie aplikować do najważniejszych programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- **Programy „Infrastruktura domów kultury”, „Kultura dostępna”, „Edukacja kulturalna”** (termin kolejnego naboru – listopad 2022)

oraz innych instytucji grantodawczych:

- **Program „Lato w teatrze”**, Instytut Teatralny (termin kolejnego naboru – marzec 2023)
- **Program „Dom Kultury+”, Program „Kultura – Interwencje”, „Konwersja Cyfrowa Domów Kultury”** Narodowe Centrum Kultury (termin kolejnego naboru – marzec 2023)
- **Program „Kultura bez barier”** Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- **Rządowy Program Dotacyjny „Koalicje dla Niepodległej”**

Dodatkowymi źródłami wsparcia działalności Gminnego Ośrodka Kultury mogą być m.in.: Fundacja Santander Bank Polska, Lider Zielonej Wielkopolski, Założeniem jest również **nawiązanie partnerstw z lokalnymi organizacjami pozarządowymi** w celu wspólnego aplikowania o środki zewnętrzne (takie, do których GOK jako instytucja kultury nie ma dostępu ale mają go organizacje pozarządowe).

Zakładając że planowane rozszerzenie oferty programowej z pewnością będzie łączyło się ze wzrostem zatrudnienia, większymi kosztami obsługi oraz innymi wydatkami, które nie zawsze da się przewidzieć należy rozwój programowy poddawać bieżącemu monitoringowi.

Literatura:

- E.Jędrych, P.Pietras, M.Szczepańczyk, Skuteczny Project Manager, 2016
- M.Wilkowski Nowoczesna Instytucja Kultury w Internecie, 2016
- R. Barański et al. Vademecum dyrektora instytucji kultury, 2016
- Raport o stanie Gminy Zaniemyśl za rok 2019